

Φιλοκαλικά σταχυολογήματα

26

2020.5

...διαβάζω...ακούω...καταγράφω

"ἔδοξε τοίνυν ἡμῖν τὰ ἐκ φιλομαθείας συνενεγκεῖν εὐρήματα" (Κύριλλος Ἀλεξανδρείας)

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

Στό βιβλίο *Περιπέτειες Ἐνός Προσκυνητοῦ* ἀναφέρεται ἡ περίπτωση ἑνός τυφλοῦ πού ἀπέκτησε χάρισμα τό ὁποῖο στεροῦνται ἀκόμη κι αὐτοί πού ἔχουν ὑγιεῖς τούς ὀφθαλμούς.

Ὁ Προσκυνητής περπατοῦσε κάποτε μαζί μέ τόν τυφλό στό δρόμο πρὸς τό Τομπόλσκ. Διηγεῖται ὁ ἴδιος:

«Προχωρούσαμε δέκα ἕως δώδεκα χιλιόμετρα τήν ἡμέρα. Τόν ὑπόλοιπο χρόνο ἐκαθόμαστε κάπου κ' ἐδιαβάζαμε. Τοῦ ἐδιάβασα ἀπ' τήν "Φιλοκαλία" ὅλα ὅσα εἶναι γραμμένα γιά τήν Προσευχή τῆς καρδιάς, μέ τήν σειρά τήν ὁποία μοῦ ἔδειξε κάποτε ὁ μακαρίτης ὁ πνευματικός μου ὁδηγός, ἀρχίζοντας ἀπό τόν Νικηφόρο τόν μονάζοντα καί τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Σιναΐτη.

»Μέ τόση προσοχή καί προθυμία ἄκουγε, ἐνώ ἡ χαρά εἶχε ξεχυθῆ εἰς τό πρόσωπό του! Ἔπειτα ἄρχισε νά μοῦ ὑποβάλλη τέτοιες ἐρωτήσεις πού δύσκολα μπορούσα νά βρίσκω νά τοῦ δίνω τίς κατάλληλες ἀπαντήσεις.

»Πρέπει ὅμως, τοῦ εἶπα, νά προσέχης καί νά ἀσφαλίζης τόν ἑαυτό σου ἀπό τόν κίνδυνο διαφόρων ὁραμάτων πού θά σοῦ παρουσιασθοῦν. Μή παρασύρεσαι καί μή παραδέχεσαι κανένα ἀπ' αὐτά, ἐπειδή οἱ ἅγιοι Πατέρες ἐπιμένουν ἀφάνταστα εἰς τό γεγονός, ὅτι πρέπει ἡ ἐσωτερική προσευχή νά κρατηθεῖ μακριά κ' ἐλεύθερη ἀπ' τά ὁράματα, ἐπειδή αὐτά εἶναι πολύ ἐπισφαλῆ καί ρίχνουν τήν ψυχή σέ τρομερούς πειρασμούς καί κινδύνους.¹

¹ Σωστά συμβουλεύει τόν τυφλό ὁ Προσκυνητής νά ἀποφεύγει τά ὁράματα καί νά ἀσφαλίζει τόν ἑαυτό του ἀποδιώκοντάς τα. Ὁ ἅγιος **Πέτρος ὁ Δαμασκηνός** σημειώνει τό ἐξῆς: «**Οἱ Ἅγιοι Πατέρες**

»Ο τυφλός έφάνηκε σάν νά έρουφηξε κυριολεκτικά όλα αύτά πού του είπα και άρχισε άμέσως νά τά έφαρμόζη όπως τά άκουσε, περισσότερο όμως τίς νύχτες, όταν διακόπταμε για πολλές ώρες τήν πορεία. Πέντε ήμέρες άργότερα άρχισε νά αισθάνεται γλυκιά θερμότητα εις τήν καρδιά του και άρρητη εύτυχία, έπήρε δέ πλέον ή υπόλοιπη ταλαιπωρημένη ζωή του, περιεχόμενο και άνείπωτη παρηγοριά εις τήν Προσευχή τήν άσίγαστη, πού τόν έκανε νά καίγεται κυριολεκτικά άπ' τήν άγάπη πρός τόν γλυκύτατον Ίησοϋ. Από καιρό σέ καιρό έβλεπε φώς, άν και δέν ήμπορούσε νά τό προσδιορίση έπακριβώς. Μέ τό φώς αύτής τής φλόγας ήμπορούσε νά βλέπη άπομακρυσμένα πράγματα κι άφανή γεγονότα. Συνέβη τότε τό έξής:

»Περπατούσαμε μέσ' από ένα δάσος. Είμεθα και οι δύο σιωπηλοί, δοσμένοι ολότελα εις τήν Προσευχή, όταν ξαφνικά μου είπε:

»— Τί κρίμα! Η έκκλησία καίγεται εκεί. Τό καμπαναριό της έπεσε κάτω συντρίμμι φοβερό!

»— Σταμάτησε τό άπατηλό όραμα, του είπα. Είναι του πειρασμού. Πρέπει αυτές τίς φαντασίες νά τίς άποδιώχνεις άμέσως. Πώς μπορείς νά βλέπεις πράγματα πού συμβαίνουν στην πόλη, από τήν όποία απέχουμε 19 ολόκληρα χιλιόμετρα;

»Τό βραδάκι έφθάσαμε στή πόλι και είδαμε εις τήν πραγματικότητα αρκετά σπίτια καμμένα και ένα ξύλινο κωδωνοστάσιο πεσμένο. Ο κόσμος ήταν μαζεμένος και έθαύμαζαν όλοι τό συμβάν του καμπαναριού, πού έπεσε χωρίς νά προξενήση πουθενά τήν παραμικρότερη ζημιά. Έρώτησα πότε συνέβη ή πυρκαϊά και είδα ότι έγινε άκριβώς τήν ώρα πού τήν είδε ο τυφλός, όταν είμεθα ακόμη στό δάσος.

»Είπε τότε ο τυφλός:

»— Είχες τήν γνώμη ότι τό όραμα ήταν άπατηλό. Πώς μπορώ νά μή δοξάζω μέ δάκρυα τό όνομα του Κυρίου Ίησοϋ, πού έκχύνει τήν Χάρη του σ' άνθρώπους μωρούς και τυφλούς και άμαρτωλούς, σάν κ' έμένα; Σέ εύχαριστώ και σένα θερμά, πού μέ δίδαξες τήν προσευχή τής ένεργείας τής καρδιάς».²

λένε ότι τήν ώρα τής προσευχής πρέπει νά έχομε τό νοϋ άμορφο, άσχημάτιστο, άχρωμο, νά μή δέχεται τίποτε, είτε φώς, είτε φωτιά, ή ό,τιδήποτε άλλο όλωσδιόλου, αλλά μ' όλη μας τή δύναμη νά προσηλώνομε τή διάνοια σ' εκείνα πού λέμε» (Φιλοκαλία, τόμ. Γ' 11.23).

² Περιπέτειες ενός Προσκυνητού, 1970, 118-121.

Υπάρχουν έσωτερικά μάτια—πού κάποτε βλέπουν καλύτερα καί μακρύτερα από τά έξωτερικά, άκόμη καί όταν τά έξωτερικά είναι τελείως ύγιη.

Μάλλον συνήθως τά έξωτερικά αφήνουν έλεύθερη τήν είσοδο σέ εικόνες καί παραστάσεις μέ άρνητικό γιά τήν ψυχή περιεχόμενο. Μπαίνει μέσα μας ό θάνατος άπ' αύτά:

«Άνέβη θάνατος διά τών θυρίδων, είσήλθεν είς τήν γήν ύμών».³ Άνέβηκε ό θάνατος άπό τά παράθυρα καί μπήκε στή γή τής καρδιάς. Παράθυρα είναι τά μάτια—καθώς καί τά ύπόλοιπα τέσσερα αίσθητήρια.⁴

Ό τυφλός έχει κλειστά τά παράθυρα, άλλ' αύτό κάθε άλλο παρά είναι μειονέκτημα!

Γ' αύτό ή μαθήτρια τής άγίας Βριγίδης,⁵ ζήτησε νά ...ξανακλείσουν τά μάτια της όταν μέ τήν προσευχή της ή άγία έδωσε τό φώς στή Δάρα, τήν τυφλή μαθήτρια.

³ Ίερ. 9:21.

⁴ Ήπιφάνιος, Περί αίρέσεων PG 41, 229 CD: **«Δέν λέει γιά τά παράθυρα τών σπιτιών. Άν ήταν έτσι θά τά κλείναμε καί ποτέ δέν θά πεθαίναμε! Θυρίδες είναι τά αίσθητήρια του σώματος, βλέμμα, άκοή, καί τά άλλα μέ τά όποία μπαίνει ό θάνατος, όταν άμαρτάνουμε μ' αύτά».**

⁵ Γόνος εύγενούς οίκογένειας τής Ίρλανδίας καί παλαιά δυτική άγία τής Έκκλησίας ή άγία Βριγίδη (+524) έορτάζεται τήν 1η Φεβρουαρίου. Πρίν γίνει μοναχή, όταν έφθασε σέ ήλικία δεκαέξι έτών, τό σπάνιο κάλλος της προσείλκυε πλήθος μνηστήρων. Παρεκάλεσε τότε τόν Κύριο νά τήν κάνει ...άσχημη, ώστε νά μήν βρεθει κανένας πού νά θέλει νά τήν νυμφευθει γιατί έπιθυμούσε νά αφιερωθει στό Νυμφίο Χριστό. Η προσευχή της είσακούσθηκε, έχασε τό ένα μάτι της καί μόρρεσε έτσι νά μπει σέ μοναστήρι. Τήν ίδια μέρα πού έκάρη μοναχή, θεραπεύθηκε θαυματουργικά καί ξαναβρήκε τήν πρωτύτερη καλλονή της τήν όποία έπαύξησε μέ κάλλος πνευματικό, Ν.Συναξαριστής 2, 18-19.

«Μιά φορά, κατά τήν ώρα τοῦ ἡλιοβασιλέματος, ἀναφέρει τό βιογραφικό τῆς ἁγίας Βριγίδης, ἔδινε συμβουλές ἡ ἁγία σέ μιά μοναχή πού ὀνομαζόταν Δάρα, κι ἦταν τυφλή. Λυπήθηκε πού ἡ μοναχή αὐτή δέν μποροῦσε νά δῆ τήν ὀμορφιά τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ καί προσευχήθηκε στόν Θεό ν' ἀνοίξει ἐκεῖνα τά τυφλά μάτια, ὥστε νά ἰδοῦν τήν δόξα τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Ὁ Θεός εἰσάκουσε τήν προσευχή της. Ἡ μοναχή ἀτένισε γιά λίγο τήν θέα τῆς γήϊνης αὐτῆς ὀμορφιάς, καί στρέφοντας ὕστερα πρὸς τήν ἡγουμένη της, εἶπε:

“Κλείσε τά μάτια μου πάλι, ἀγαπητή Μητέρα, γιατί, ὅταν ἡ δόξα αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι τόσο καθαρή στά μάτια τοῦ σώματος, ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ εἶναι λιγότερο καθαρή στά μάτια τῆς ψυχῆς”. Ἔτσι ἡ ἁγία Βριγίδη προσευχήθηκε ἀκόμη μιά φορά, καί τῆς Δάρας τά μάτια ξανασκοτείνιασαν ». ⁶

Ὁ ἅγιος **Ἰσαάκ ὁ Σύρος** κάνει λόγο γιά τό «ἐνδοθεν στερέωμα», ⁷ τόν μέσα μας οὐρανό, ὅπου ἄλλα μάτια χρειάζονται γιά νά δοῦν τήν ἀποκείμενη δόξα. Ἄλλοτε πάλι συνιστᾶ νά **ἀποκτήσουμε ὀφθαλμούς**:

«...νά εἶσαι προσεκτικός ἀκόμη καί στά μικρά πράγματα πού κάμεις στό κελλί σου, νά ἐρευνᾶς τούς λογισμούς σου καί νά εὔχουσαι ν' ἀποκτήσεις ὀφθαλμούς σέ ὅλη τήν διαγωγή σου. Ἀπό αὐτά ἀρχίζει νά ἀναβρῦζει ἡ χαρά καί τότε βρίσκεις τίς θλίψεις γλυκύτερες ἀπό τό μέλι». ⁸

Ἐκδότης: Ἀρχιεπίσκοπος Γ.Ο.Χ. Ἀθηνῶν & πάσης Ἑλλάδος Μακάριος
Ἐπικοινωνία: archbishopmakarios@gmail.com

⁶ Faithful Steward 40 (2011) 3 / Φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας, Νοε. 1990, 132.

⁷ Λόγος η', ΕΠΕ 8 Α, 209, «πέισε μέ δάκρυα Αὐτόν πού σώζει τά πάντα ν' ἀνοίξει τό πέπλο τῆς καρδιάς σου καί νά διώξει τόν σκοτισμό τῆς καταιγίδας τῶν παθῶν ἀπό **τό ἐσωτερικό σου στερέωμα**, ὥστε νά ἀξιωθείς νά ἰδεῖς τήν ἀκτίνα τῆς ἡμέρας...»

⁸ Λόγος 68, ΕΠΕ 8Γ, 61.